No. 57. DONDERDAG 14 MEI. 1863.

VEERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT, geschiedt op **Dingsdag, Donderdag** en **Zaturdag.** De prijs is per DRIE MAANDEN te ASSEN **f 2.30**, buiten ASSEN franco per pos **f 2.45**. — De prijs der ADVERTENTIEN is van e e n tot v ij f regels **f 1.00**, en voor elken regel meer **f „-15**, behalve **f „-35** zegelregt. Groote regels naar plaatsruimte.

VERGADERING

van den Raad der gemeente Assen, op Vrijdag 15 Mei 1863, 's avonds te 6½ uur.

INSCHRIJVING VOOR DE SCHUTTERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen, gezien de wet op de Schutterijen van 11 April 1827, en speciaal gelet hebbende op die artikelen der zelfde wet, welke in betrekking staan tot de jaarlijksche inschrijving, zoo tot de bereids daargestelde registers van vroegere jaren als tot de inschrijving, die gedurende de laatste helft dezer loopende maand moet geschieden, brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden:

Dat de registers ter inschrijving voor de Schutterij van de geborenen in de jaren 1829 tot 1838 ingesloten, zullen worden geopend tot de inschrijving van alle mannelijke ingezetenen, welke tot het laatstgemelde jaar behooren, alsmede van hen, die, in de vorige jaren geboren zijnde, sedert de laatstvorige inschrijving, zich alhier met der woon hebben neêrgezet, waaronder ook begrepen zijn de militairen, welke na dien tijd zijn gepasporteerd, en de vreemdelingen, welke sedert dezen tijd van buiten het Rijk zijn gekomen en zich alhier hebben gevestigd, *voor zooverre deze laatsten hun voornemen, om zich in dit Rijk neder te zetten, hebben aan den dag gelegd, hetzij door eene uitdrukkelijke verklaring, hetzij door de werkelijke overbrenging van den zetel van hun vermogen en de hoofdmiddelen van hun bestaan, na herwaarts, zonder dat de tijdelijke uitoefening van eenig bedrijf of handwerk in eenige ondergeschikte betrekking, als zoodanig voornemen wordt aangemerkt.*

Dat van de inschrijving niemand der vorenstaande personen is uitgezonderd, maar dat *allen, zonder onderscheid*, daarin begrepen zijn, al ware het ook, dat zij zouden mogen vermeenen, volgens de wet *tot de vrijgestelden* of *uitgeslotenen* te behooren; en dientengevolge ook zij niet, die hun ontslag uit de schutterlijke dienst reeds hebben bekomen; zullende derhalve *al* de bovengemelden, als daartoe bij deze wordende opgeroepen, moeten verschijnen ten Raadhuize dezer gemeente, van Vrijdag den 15 Mei tot Maandag den 1 Junij aanstaande, des voormiddags van 9 tot 12 uren, met uitzondering van de Zon- en feestdagen, ten einde zich te laten inschrijven, ieder in dat register, waartoe hij volgens zijnen ouderdom behoort.

Dat de studenten, geëmploijeerden in huizen van negotie, klerken van notarissen, advocaten, enz.; bedienden en werkboden moeten worden ingeschreven in de gemeenten alwaar zij hunne studiën houden, werkzaamheden uitoefenen of dienstbaar zijn; de ambtenaren en geëmploijeerden aan het Provinciaal Gouvernement en alle andere, al wonen zij ook elders, in de plaats alwaar zij hunne ambtsbetrekking moeten uitoefenen; die buiten 's lands studeren of werkzaam zijn, in de gemeenten hunner vorige woonplaats; de buitenlandsch zeevarenden in de plaatsen waar zij hun wettig domicilie hebben, en de aan boord wonende schippers in de gemeenten alwaar zij het laatst hunne vaste woonplaats hebben gehad of wel personeel of mobilair of wegens hun vaartuig belasting betalende, dáár, waar zij voor deze belasting zijn aangeslagen.

De vorenstaande opgeroepenen zullen verpligt zijn, bij hunne inschrijving opgave te doen van hunne namen, voor- en bijnamen, van de plaats en den tijd hunner geboorte, hunne woonplaats, met aanduiding van wijk en nommer, het beroep hunner ouders en dat van hen zelve; of zij zijn gehuwd, ongehuwd of weduwenaars; van het getal hunner kinderen van beider sekse (welke laatste opgaven zullen moeten worden geconstateerd met een schriftelijk bewijs, afgegeven door den Burgemeester of Ambtenaar van den Burgerlijken Stand); sedert wanneer zij ingezetenen der gemeente zijn en van waar zij alhier zijn komen inwonen, en eindelijk van de redenen, die zij zouden vermeenen, dat hen van de *schutterlijke dienst* zouden *vrijstellen*, of daartoe *onbevoegd* maken, naar aanleiding van art. 3 en 4 der wet, met opgave van het artikel en het onderdeel daarvan, waarop zij zich beroepen.

Wordende voorts een iegelijk, *buiten deze gemeente geboren*, aangemaand, om zich tijdig van eene geboorte-acte te voorzien, en zich alzoo van zijnen ouderdom te verzekeren, ten einde de inschrijving behoorlijk kunne geschieden, en om te voorkomen, dat iemand door eene verkeerde opgaaf van zijnen ouderdom vervalle in de straf bij de wet bepaald.

Terwijl Burgemeester en Wethouders een ieder, hierin betrokken, willen hebben vermaand en gewaarschuwd, om zich van zijne verpligting in deze te kwijten; vermits uit krachte van art. 9 der wet en van art. 6 van Zr. Ms besluit van 21 Maart 1828, al degenen, die zich vóór het sluiten der registers op 1 Junij eerstkomende niet hebben laten inschrijven, alsnog *ambtshalve* zullen worden ingeschreven, en dat zij dien tengevolge zullen worden verwezen tot eene geldboete en daarenboven *zonder loting* bij de schutterij ingelijfd, indien het mogt blijken, dat er tijdens de verzuimde inschrijving geene redenen tot *vrijstelling* of *uitsluiting* ten hunnen aanzien ontstonden.

En opdat niemand hieromtrent eenige onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, daar waar zulks te doen gebruikelijk is.

Te Assen den 6 Mei 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris,
G. L. W. VOS.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Een te Parijs uit Rusland aangekomen koopman verhaalt, dat men daar toebereidselen tot een oorlog maakt, en te Parijs is men van meening, dat de horizon door oorlogswolken verduisterd wordt. Hoe meer men hier over de eischen der Mogendheden en de antwoorden van Rusland nadenkt, des te meer wordt de overtuiging gevestigd, dat de Russische documenten niets degelijks bevatten, en des te meer neemt de ontevredenheid en ongerustheid toe. Ook Pruissens houding wekt de groote bezorgdheid voor de toekomst; van dezen staat duchten inderdaad velen een grooter gevaar voor den Europeschen vrede, van Rusland zelf.

Lord *Russell* heeft in het Engelsch Parlement breedvoerig over de Poolsche kwestie gesproken.

Hij begon met te verklaren, dat hij zou spreken in de overtuiging zijner verantwoordelijkheid. Hij wil niet, dat men de vertoogen der Mogendheden en de goede gevolgen, die deze kunnen hebben, met al te gunstige kleuren uitschildere, en hij wil ook den Polen geene aanleiding geven om te denken, dat Engeland ten hunnen behoeve het zwaard zal opvatten, of dat het iets anders zal doen, dan bij Rusland vertoogen indienen, die Engeland, en Engeland met Frankrijk en Oostenrijk verbonden, waardig zijn. De Graaf geeft zijn vertrouwen te kennen in de opregtheid van den Keizer van Rusland; hij merkt echter op, dat er nog niets is gedaan voor het geluk van Polen en verklaart dat het wantrouwen tegen Rusland wordt opgewekt door het tyrannieke stelsel, dat de Russische regering heeft aangenomen. De allereerste voorwaarde tot een herstel van vertrouwen zou zijn, dat de regterlijke, civiele en politieke administratie van Polen gesteld werd in handen van personen, die zulk een vertrouwen waardig zijn en dat er eene Nationale vergadering door de Polen werd gekozen. Zoo lang dit niet is gebeurd, kan men op geen duurzamen vrede rekenen. Men zou Polen en Europa bedriegen, wanneer men anders sprak.

Overgaande tot de vraag, wat Engeland voor Polen behoorde te doen, zeide Lord *Russell*, dat Engeland geen regt had, om verder te gaan dan krachtens de onbepaalde maar veel beduidende woorden der Weener Congresacte: »het Hertogdom Warschau zal door zijne constitutie onherroepelijk met Rusland verbonden zijn" en aan te dringen op zoodanige instellingen voor het Koningrijk Polen, als waardoor aan de bevolking het bestuur harer eigene aangelegenheden zou worden gegeven. Een van de sprekers was veel verder gegaan; zijns erachtens behoorde Engeland te verklaren, dat het Koningrijk Polen geheel van Rusland moest worden afgescheiden en een afzonderlijken staat moest uitmaken. Een ander spreker had beweerd, dat Rusland alle uit het Weener verdrag ontleende regt op de heerschappij over Polen had verbeurd, en dat Engeland dat regt vervallen behoorde te verklaren. Lord *Russell* verklaarde, dat het Engelsche Gouvernement den raad van geen van die beide sprekers zou volgen.

»Alvorens Polens afscheiding van Rusland te vorderen — zeide hij, behoort ieder Gouvernement, ieder Staatsman zich zekere vragen van groot gewigt te doen. Waaruit zou het onafhankelijke Polen bestaan? Gesteld dat de Keizer van Rusland Polen van zijn Rijk wilde afscheiden, zouden de de Polen alsdan tevreden zijn met de grenzen, die door het Weener verdrag voor het Koningrijk Polen zijn vastgesteld? Ik behoef hier slechts te wijzen op het bekende adres van Poolsche adelijken en grondeigenaren, waarin de Keizer verzocht werd alle voormaals tot Polen behoord hebbende provinciën van zijn Rijk onder een en hetzelfde bestuur met het Koninkrijk Polen te vereenigen, in welk geval zij den Keizer getrouwheid en onderdanigheid beloofden. Ik wil dat verzoek nu niet beoordeelen; ik wil alleen maar doen uitkomen, dat de zaak niet zou afgedaan zijn met de wederoprigting van een onafhankelijk Polen te verkondigen, maar dat die verklaring terstond andere en gewigtige vraagpunten zou doen oprijzen.

»Er zouden alsdan nog andere vragen te beantwoorden zijn. Op welken voet zou dat onafhankelijke worden gevestigd? Zou het Posen, het Pruissische deel van het voormalige Polen — zou het Galicie, het aan Oostenrijk te beurt gevallen deel van Polen, in zich opnemen? Indien gij dat verlangt, dan zult gij Oostenrijk en Pruissen even zeer als Rusland tegen uw plan zien opkomen. Zegt gij daarentegen, dat het onafhankelijke Polen alleen uit het door Polen bewoonde gedeelte van Ruslands grondgebied zal bestaan, bedenkt dan, hoe veel moeite er te Warschau zou worden gedaan, om Galicie, Posen en Dantzig weder aan Polen te brengen, hoe zeer Oostenrijk en Pruissen trachten zouden dat streven te verijdelen, hoe veel buitenlandsche invloeden werkzaam zouden zijn, om Polens uitbreiding te bevorderen of tegen te werken. Zoo zou de wederoprigting van een onafhankelijk Polen eene nieuwe bron van onrust voor Europa worden, in plaats van deszelfs vrede en rust te bevorderen.

»Ook twijfel ik, of het Russische Gouvernement, en nog meer of de Russische natie zou bewilligen in Polens afscheiding, dat is, naar hunne voorstelling, in de verbrokkeling van een groot Rijk; dit geloof ik, voor alsnog althans, niet.

»Er zijn voor Rusland roemrijke herinneringen met het bezit van Polen verbonden; Rusland ziet daarin een gedenkteeken van zijnen krijgsroem, een zinnebeeld zijner magt; deze zouden kunnen worden vernietigd, doch bezwaarlijk anders dan door eenen bloedigen oorlog. Die gevaren zou ik voor mij gaarne vermijden; en ik geloof dat ons Parlement het volk, hetwelk het vertegenwoordigt, niet aan zoodanige kansen zou willen bloot stellen, tenzij het daartoe door volstrekte noodzakelijkheid wierd gedrongen.

»Al het aangevoerde zijn redenen voor ons om in de Poolsche zaak omzigtig en des noods langzaam te werk te gaan in overleg met de andere Mogendheden, maar de publieke opinie van Europa zal mijns erachtens ten slotte veel kunnen uitwerken. De Vorst *Gortschakoff* spreekt van eenen wereldberoerenden revolutiegeest als oorzaak der onrust in Polen, en noodigt Frankrijk, Engeland en Oostenrijk uit om dien geest te helpen fnuiken.

»Het is waar, gelijk raven door lijkenreuk naar ieder slagveld worden gelokt, zoo zullen, waar ook maar beroerten uitbarsten, de roofvogels uit Europa's zedelijken en politieken dampkring derwaarts trekken om daarin deel te nemen; die roofvogels azen als 't ware op de gewonde deelen van het maatschappelijk ligchaam. Doch het zijn niet enkel woelgeesten en revolutionairen in Europa, die in dezen strijd partij voor Polen hebben gekozen; ik geloof dat de publieke opinie van geheel Europa, de werkelijke en gemoedelijke opinie van Europa, Polens zaak heeft omhelsd.

»Houdt voor zeker, dat die publieke opinie zich niet zal doen kennen zonder vrucht, dat die publieke opinie, reeds door drie van Europa's grootste en magtigste monarchiën uitgesproken, door elken staat of natie van mindere magt zal worden ondersteund, en alom waar menschen zijn, die van Polens ellende kunnen lezen of hooren.

Lord *Shaftesbury*, zoo gaat de Graaf voort, heeft de afscheiding van Polen verlangd en Lord *Harrowby* heeft gezegd, dat Rusland alle regt op dat land heeft verloren; dit zijn echter zeer belangrijke vragen, die de ernstige overweging van een Gouvernement vorderen. Welke toestand zou Polen tevreden kunnen stellen? Door welk middel zou men de betrekkingen van dat land met het groothertogdom Posen en met Gallicie kunnen regelen? De moeijelijkheden, die omtrent deze kwestien zouden kunnen rijzen, zouden den vrede van Europa in gevaar kunnen brengen. Al wat betrekking heeft op het geluk van Polen, kan niet onverschillig zijn voor den vrede van Europa. Ten slotte verzoekt Graaf *Russell* aan het Huis, om vertrouwen te stellen in het Gouvernement, dat zal doen wat het beste en het meest practische is, en om niet te twijfelen aan de kracht van de openbare meening die de Czaar zelf in aanmerking zal moeten nemen en voorts om te hopen, dat de Goddelijke en de menschelijke regtvaardigheid niet zal toestaan, dat een zoodanige verdrukking langer straffeloos wordt voortgezet.

In het Lagerhuis heeft Lord *Palmerston*, nadat eenige redenaars in verschillenden zin over den tegenwoordigen toestand van Italie hadden gesproken, verklaard; dat de Italiaansche regering in de Napolitaansche provincien tegen groote moeijelijkheden te strijden heeft en dat haar voor-

name doel is, de misbruiken van een oud stelsel te vernietigen. Hr. Ms. Gouvernement, zoo zegt de Lord, ontkent niet, dat er in de Napolitaansche provincien niet vele wanordelijkheden bestaan, maar waarom bestaan die? Vooreerst omdat Rome in de nabijheid van Napels ligt. Omdat er te Rome eene Fransche bezetting is. Omdat die Fransche bezetting het gewezen Hof van Napels beschermt en omdat er, onder bescherming van dit vreemde leger, eene commissie zetelt, bestaande uit niet minder dan 200 personen, wier eenige bezigheid bestaat in het organiseren van benden moordenaars uit het schuim en het uitschot van alle volken en het zenden van die benden op Napelsch grondgebied, om er allerlei soort van barbaarschheden te verrigten. En dan zegt men ons, dat dit een burgeroorlog is! Welk denkbeeld moet men zich toch vormen van een burgeroorlog, wanneer men aan de handelingen van de wreedste roovers een naam geeft, die de edelste gevoelens en de verhevenste sociale en politieke aspiratien kan bevatten. Ik zeg, dat die benden handelen als de wreedste roovers, omdat zij moorden en brandstichten en omdat zij zelfs hunne gevangenen verbranden. Die feiten zijn ons bekend en daarom zeg ik, dat die benden wreedheden bedrijven, die de aanmoedigers van dergelijke expeditien van schaamte moesten doen blozen. Wat de Napolitaansche gevangenissen betreft, ik weet, dat zij niet geheel zijn zoo als wij dat konden wenschen, hoewel de Italiaansche regering krachtige pogingen aanwendt om ze in beteren staat te brengen. Ik hoop overigens, zoo eindigde de Lord, dat deze discussie goede resultaten moge opleveren en dat de Italiaansche regering zal voortgaan met al het mogelijke te doen, om de orde te herstellen, zonder eene overdreven gestrengheid uit te oefenen.

De Polen wenschen, dat de Mogendheden de wapenen zullen opvatten voor hunne onafhankelijkheid.

Ook hebben zij lust om duizend millioen francs te leenen.

Van wie? is hun tamelijk onverschillig.

Een Franschman heeft bij adres den Franschen Senaat verzocht, om Z. M. Keizer *Napoleon III* den titel toe te voegen; *vader des Vaderlands.*

Als die petitie ook in de Wetgevende Vergadering komt, zal zij gewis ijverig worden ondersteund — door de heeren *Ollivier*, *Picard* en *Jules Favre!*

Grooter fabel is er thans niet, dan het Pruissische Huis van Afgevaardigden

De President viel den Minister van Oorlog in de reden, deze verliet daarop de zaal en vroeg de schriftelijke verklaring van het Huis: »dat het Huis geen disciplinair gezag heeft over de Ministers"

Deze vraag wordt nu door de commissie voor het reglement van orde overwogen.

't Is bekend, dat de Italiaansche bladen een, naar zij vooorgaven, van *Mazzini* uitgegaan manifest hebben medegedeeld, van welks anti-monarchalen inhoud wij eenige staaltjes mededeelden. Thans wordt dit stuk door *Mazzini* zelven voor valsch verklaard in den volgenden brief, door hem aan de *Unita Italiaan* geschreven:

»Aan de redactie der *Unita Italiaan.*

»Op eene lastering meer of minder komt het niet aan, maar toch vergun mij, alleen in het belang der waarheid, bij deze plegtig te verklaren dat eene circulaire, door een Monarchaal blad aan mij toegedicht en door andere bladen van die kleur overgenomen' een valsch stuk is.

»Niet een enkele lettergreep van dit document is van mij afkomstig. De eerlijke lieden weten, dat ik nooit heb geloochend of loochenen zal iets dat ik geschreven heb, en zij zullen mij gelooven; om de overigen bekommer ik mij niet.

»Bovendien behoeft de Monarchie, om ten ondergang te komen, volstrekt niet in bloed te verdrinken; om haar te dooden zijn niet anders noodig dan nog twee jaren van bondgenootschap met *Napoleon*, van onbekwaamheid harer Ministers en der onverstandige onbillijkheid der drukpers dis haar vertegenwoordigt.

Geheel de uwe,

30 April 1863. JOSEPH MAZZINI"

De Koning van Portugal, die te Madrid voor pleizier uit rijden was, is met het rijtuig omgevallen.

Toen men er in keek was alles wel en toen men het weer overeind zette, reed Z. M. verder.

De Portugesche Wetgevende Vergadering heeft de Regering magtiging gegeven, om de juweelen der Kroon te verkoopen voor $2^1/_2$ ton gouds.

Men moet nooit *ver*koopen — zeide de Turksche Groote Heer toen hij dit las — altijd *koopen*, en de dames van den harem knikten: *ja.*

Nog nooit heeft de Geestelijkheid in Belgie zich zoo stoutmoedig in de verkiezingen gemengd als dit jaar. Vooral in West-Vlaanderen geven hare bemoeijingen ten deze veel aanstoot. Daar de Bisschop van Brugge ziek is heeft hij den Bisschop van Gent tot zijn plaatsvervanger benoemd, en deze bezoekt al de gemeenten van West-Vlaanderen, om de boeren te dwingen voor de klerieale kandidaten te stemmen.

In Noord-Amerika bereidt men zich weder tot den strijd.

De negers te New-York hebben eene meeting gehouden, waarin zij veel goeds van zich zelven spraken.

Toen een blanke riep: »neem dienst gij dapperen!" antwoordde de redenaar: »hebt gij wel eens twee honden zien vechten om een *been?*"

»Ja wel — was 't antwoord.

»Nu — de neger is het been."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Men meldt per telegraaf uit Brussel:

»De Minister *Rogier* heeft aan de Kamer medegedeeld, dat jl. Maandag drie tractaten tusschen Belgie en Nederland zijn gesloten:

1.) Omtrent de wateraftappingen op de Maas;
2.) Omtrent den Scheldetol;
3.) Een tractaat van handel.

Tot den afkoop van den Scheldetol zijn alle Mogendheden, ook Frankrijk toegetreden.

— Waren in Gelderland voor eenige dagen veel meikevers, in de gemeente Giesendam werd op een stuk aardappelland van 46 roeden, ruim vijf duizend slakken gedood.

Geen van haar deed eenige moeite om den dood te ontkomen.

— Men schrijft uit Mastenbroek aan de »Amsterdamsche Ct.":

»Hetzelfde verschijnsel, dat zich na den stormvloed van 1825 voordeed, is thans in dezen belangrijken polder weder het geval, nl. dat het grasgewas zeer ten achteren en dor te voorschijn komt, zoodat de landerijen het gewone aantal vee niet kunnen bevatten en te gelde moeten gemaakt worden; een en ander is veroorzaakt door den langen duur, dat het pekelzoute zeewater van de beide laatste stormen in den polder bleef, den graswortel deed verbijten, te erger, omdat Mastenbroek sedert jaren van het zeewater was bevrijd gebleven of zeer kortstondig daarin bleef. De aan zee, den IJssel en het Zwarte Water gelegene graslanden staan uitmuntend en wordt het gras vroeg en bij goed weder tot hooi gemaakt, dan laat het zich aanzien, dat het in kwaliteit en kwantiteit met het gewas van 1859 gelijk zal staan. Het oude hooi is in den polder meestal opgeruimd.

— Er is in der tijd veel gewaagd van de kwestie in hoeverre de heeren *Cornets de Groot* en *van Hoëvell*, oud O. I. ambtenaren bij hunne benoeming tot leden van den Staatsraad, aan welke betrekking f 5,000 tractement is verbonden, regt op het behoud van hun pensioen hadden. Daar dit regt niet bestond, sprak men van een Koninklijk besluit: thans is den 21 April 1863 een dergelijk Koninklijk besluit geteekend, en — zegt het »N. Dagblad"— heeft de heer *C. de Groot*, die f 8640 pensioen had, thans nog f 1930 als aandeel in zijn tractement als lid van den Raad van State, dus te zamen f 10,570, terwijl de heer *van Hoëvell*, die f 1417 pensioen had, dat behoudt en dus te zamen f 6417 bekomt.

— De ondernemers der gazfabriek te Zutphen hebben uit eigene beweging besloten, den prijs van het gaz met 3 cent te verlagen, zoodat de particulieren in het vervolg 16 cent voor de cubicke el zullen betalen. Vele verbruikers van deze lichtsoort zijn intusschen met deze vermindering nog niet tevreden, te meer, omdat te Deventer een voorstel moet gedaan zijn, om met 1 Jan. 1864 het gaz tot een minimum van 10 cent te brengen. In het openbaar belang is deze verminderings-wedijver in de twee zustersteden aan den IJssel als een merkwaardig verschijnsel van den invloed van het petroleum te beschouwen.

Door eenige leden der Hervormde kerk te Leijden is het volgende adres verzonden

Aan de Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk.

De ondergeteekenden, leden der Nederlandsche Hervormde Kerk te Leiden, wenden zich met gepasten eerbied tot uwe vergadering, in eene aangelegenheid die met het welzijn der gemeente zamenhangt.

Die aangelegenheid is in uwe vergadering reeds het onderwerp van belangstellende overweging geweest en heeft haar zelfs een geruimen tijd lang, tot zeer onlangs toe, ernstig bezig gehouden.

Die aangelegenheid is de ten uitvoerlegging van art. 23 van het Algemeen Reglement der Ned. Herv. Kerk, van dezen inhoud: »Het regt tot benoeming van ouderlingen en diakenen en tot beroeping van predikanten berust bij de gemeente."

Uwe vergadering heeft in deze gewigtige aangelegenheid, waarin zij het op eigen oordeel niet geheel wilde laten aankomen, ook dat der lagere kerkbesturen ingewonnen Wel is het te betreuren, dat na zoo vele inspanning en na zooveel tijd dat art 23 niet tot zijn regt is kunnen komen.

Nu zal dan toch de gemeente hare stem niet onafhankelijk en vrij kunnen uitbrengen ter verkiezing der leden van den kerkeraad en ter beroeping van hare predikanten, in zulk een zin namelijk, dat de benoemde leden en beroepen predikanten in waarheid kunnen gezegd worden door de gemeente zelve gekozen te zijn.

Met leedwezen ontwaarden de ondergeteekenden, hoe in tijdschrift en weekblad de treurige afloop werd ruchtbaar gemaakt.

Met leedwezen hebben de ondergeteekenden den gang uwer bemoeijingen ten deze gadegeslagen. Vooreerst zagen zij in uwe vergadering alleen mannen, die geheel onafhankelijk van de gemeente gekozen zijn. Vervolgens zagen zij uwe vergadering zich wenden tot de lagere kerkbesturen, wederom allen mannen die onafhankelijk van de gemeente gekozen zijn. Maar de gemeente zelve, om wier wille alle kerkbesturen zijn en ook uwe vergadering is, werd in deze aangelegenheid niet gekend.

Zoo wordt dan de gemeente beschouwd en behandeld als onmondige kinderen, onder voogden en verzorgers, tot op den tijd, ja tot op welken tijd? want — als een onmondig kind verlangt naar zijne meerderjarigheid, dan weet hij den eindpaal zijner onmondigheid nog aan te wijzen, maar als de meerderjarige als een onmondige behandeld wordt en het voorschrift, dat hem de meerderjarigheid verzekert, eene doode letter blijft, waarmede zal hij zich troosten?

Is dan de Hervormde gemeente van Nederland nog zoo weinig eene levende gemeente van Christus te noemen, dat zij uit haar midden noch ouderling en diaken, noch predikant mag kiezen? Waarin bestaat toch heden ten dage onze zoo geprezene vrijheid, die gezegende vrucht der kerkhervorming van voor 3 eeuwen? Eigenlijk alleen hierin, dat wij van alle kerkelijke tucht ontslagen zijn, daar, waar het de leer geldt, maar gebonden, waar het de kerkelijke reglementen geldt.

Uwe vergadering, of wel uwe commissie, heeft zelve erkend dat het eenerzijds te betreuren is, dat vele rigtingen in onze vaderlandsche kerk zich kruisen, als daar zijn de orthodoxe, de ethisch-irenische, de zoogenaamde Groninger en de moderne rigting. Zij heeft daarmede toch minstens het verlangen uitgesproken, dat er meer eenigheid des geestes door den band des vredes mogte komen en dit verlangen spreken ook de ondergeteekenden met geestdrift uit; ja, uwe vergadering wijte het aan die geestdrift, als de ondergeteekenden het wagen, daarbij een weg aan te wijzen, die naar hunne bescheiden meening tot de gewenschte eenigheid belangrijk kan bijdragen.

Die weg is deze: laat de gemeente tot haar regt komen. Laat zij, ingevolge opgemeld art. 23, vrij en zelfstandig hare ouderlingen en diakenen kiezen, hare predikanten beroepen, om vervolgens van de vrijheid, die ten opzigte der Roomsch-Catholijke kerk in Nederland erkend is, gebruik te maken in het regelen van hare eigene kerk.

Zie hier de motiven; uwe vergadering klaagt zelve, dat van de vrijheid in het prediken misbruik gemaakt wordt en men daarin te ver gaat. Dat groote euvel zal merkelijk genezen, indien de gemeente als meerderjarig kan optreden: dan zullen vele, vooral jeugdigde, predikanten de gemeente meer ontzien en haar niet langer als schoolkinderen, die stilzwijgend alles moeten aanhooren en verdragen, behandelen. Als de gemeente zelfstandig en vrij kiest, op zoodanige wijze, dat elk lid onbevreesd zijne stem kan uitbrengen, dan zullen de verborgen gedachten des harten der gemeente van Christus kenbaar worden, en die geopenbaarde gedachten zullen indruk maken, omdat zij den stempel zullen dragen van eerbied en liefde voor de godsdienst en verlangen tot heilige stichting, die den prediker's in de oogen zal stralen en den ligtvaardige tot nadenken zal brengen. Dan zullen er herders gevonden worden, die door de schapen zelven, welke de stem van den oppersten herder kennen en volgen, tot beschaming gebragt worden, en, omdat de stem der schapen zedig en zacht is en zich eerder in stille gedragingen dan wel in wijdluftige redeneringen uit, zal zij te krachtiger werken op het gemoed, vooral van jeugdige voorgangers. Laat de gemeente als eene levende gemeente tot haar regt komen en zich met hare kerkelijke belangen bezig houden, en men zal niet meer te klagen hebben over eene onverschilligheid, in zaken, waarin de gemeente slechts lijdelijk had te volgen, zonder te mogen spreken of handelen.

De ondergeteekenden hebben het dezer dagen in de stad hunner inwoning nog met leedwezen ondervonden, tot welke ergenis de miskenning van dat regt tot kiezen leiden. Twee collegien, wier leden elkander, onafhankelijk van de gemeente, kiezen — de kerkeraad en de gemeente-commissie — voeren sedert jaren te zamen een strijd, die eindelijk met een proces bekroond is geworden. Staande dat proces, neemt de kerkeraad den stouten maatregel, om van den kansel te verbieden, de collecte, die sedert 50 jaren van wege de gemeente-commissie in de kerk gedurende de godsdienstoefening plaats had, en daarentegen eene andere collecte aan te bevelen, die van wege den kerkeraad zou geschieden. De gemeente, die niet op de hoogte van het gerezen geschil is, en slechts weet, dat het geschil een proces is geworden, hoort met bevreemding en ergenis dat aan, en vraagt zich zelve af: »waarom wordt de uitslag van het proces niet afgewacht, en waarom moeten wij tot in onze aandacht, tot in het offeren op den altaar, door de geruchten van onmin en twist gestoord worden? De gemeente spreekt niet, maar brengt in hare gedragingen haren geest uit Zij offert in de verboden zakjes der collectanten rijkelijk en weigert om des vredes wille ook niet aan de nieuwe!

Zoo toont dan ook hier de gemeente, dat zij zedelijk boven den kerkeraad verheven is, gelijk zij trouwens ook boven alle kerkbesturen staat; want alle kerkbesturen zijn hare dienaren, die zich aan hare belangen behooren te wijden. Zoolang echter de gemeente niet tot haar regt komt en, volgens art. 23 van meergemeld reglement, niet vrij en zelfstandig hare kerkbesturen kiezen en hare predikanten beroepen mag, zoo lang verkeert zij in den slaafschen toestand, onder heerschappij voerende voogden en verzorgers, op wier benoeming en zamenstelling zij geen den minsten invloed kan uitoefenen.

Uwe vergadering heeft in deze gewigtige aangelegenheid van meergemeld art. 23 de kerkbesturen geraadpleegd, doch niet de gemeente.

Nu komen uit de gemeente stemmen tot uwe vergadering, welke roepen: Geef ons wat ons toekomt; laat de gemeente tot haar regt komen, en verhinder haar niet langer, om als eene levende gemeente van Christus hare kerkelijke belangen te behartigen — dan zal zij belang stellen in haren kerkeraad, die door haar gekozen, liefhebben den predikant, die door haar beroepen is: dan zal zij aan alle hoogere en lagere kerkbesturen, zamengesteld uit hare mannen, door een naauwen band van vereeniging verbonden zijn, en het kerkelijk leven in de vaderlandsche gemeente zal weder opluiken en zich verheffen, zal zich krachtig naar buiten vertoonen, om achting en eerbied in te boezemen aan alle zuster-gemeenten.

De ondergeteekenden vertrouwen, dat deze stemmen uit de gemeente niet te vergeefs tot uwe vergadering zullen gerigt zijn. Zij hebben gelijktijdig zich laten hooren bij Z. M. den Koning, opdat onze kerk, ingevolge de grondwet, gelijkelijk met andere kerken in ons vaderland, moge losgemaakt worden van alle banden, die de bij de grondwet geproclameerde scheiding van Kerk en Staat nu tot onwettige banden gemaakt heeft.

Een afschrift van hun adres aan Z. M. den Koning voegen de ondergeteekenden hierbij, met de instantelijke verzoek, dat uwe vergadering daarin met de ondergeteekenden moge medewerken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. Prins en Prinses *Napoleon* zijn eergisteren te Alexandrie, in Egypte, aangekomen, uit welke stad geschreven wordt, dat de heer *de Lesseps*, ten einde hun het bezigtigen van de werken aan de landengte van Suez gemakkelijk te maken, naar 's Lands wijze een wagen voor acht personen in gereedheid heeft doen brengen, bestemd om te worden voortgetrokken door zes kameelen.

— Reeds hebben wij melding gemaakt van de hondententoonstelling, thans geopend in het bosch van Boulogne. De catalogus telt omstreeks 900 exemplaren. De menigte stroomt naar deze nieuwe vertooning, en bepotte-

telijk hooge prijzen worden besteed voor den aankoop van sommige vreemde soorten. Generaal *de Beaufort* heeft een zeer kleine hond voor 3000 fr. gekocht. Voor een onbekende zijn zelfs 25.000 fr. gegeven voor een jagt- of patrijshond. Eenige dames, die hare geëxposeerde hondjes niet willen verlaten, zijn dien ten gevolge in zekeren zin ook ter bezigtiging.

Die dat zegt, voegt er niet bij welke som zij waard zijn.

— Zoo als reeds is berigt zal een escadron Afrikaansche spahis, sterk 180 man, te Parijs garnizoen houden. Een gedeelte van dat escadron is daar reeds aangekomen en de manschap trekt zoo zeer de nieuwsgierigheid van het publiek, dat de politie voor haar op de straat plaats moet maken.

Het »Journal des Débats" merkt op, dat men het als een merkwaardig teeken des tijds beschouwen mag, dat de Afrikaansche muzelman in de stad van Clovis en der. H. Lodewijk in het gelid staat als »Fransch soldaat" naast den zoon van het Catholieke Bretagne. Dit bewijs van »maatschappelijken vooruitgang" is, altijd volgens dat blad, wel geschikt om den wijsgeer tot ernstig nadenken te stemmen.

ENGELAND.

Londen. De Amerikaansche berigten per »Arabia" behelzen eene menigte, maar geene afdoende bijzonderheden, doch het laatste nieuws is helaas! de verschrikkelijke tijding van het vergaan der stoomboot »Anglo-Saxon" vier mijlen ten oosten van kaap Race, op den middag van 27 April, toen er een zware mist heerschte. Van de 444 personen aan boord zijn, voor zooveel men weet, 187 gered, zoodat 257 verongelukt zijn tenzij men iets naders mogt vernemen van twee booten en een vlot, die de stoomboot verlieten, zonder dat men er verder iets van hoorde. Men veronderstelt, naar aanleiding van eene dépêche van den postbeambte aan boord der stoomboot, dat de kapitein verdronken is.

Volgens den »Times" zijn al de brievenmalen verloren gegaan en kwamen 237 personen om van de 445 die zich aan boord bevonden.

Deze tijding heeft alle andere berigten of aangelegenheden plotseling op den achtergrond geplaatst.

— De Britsche vlootvoogd, admiraal *Kuper*, is voor Jeddo verschenen met eene indrukwekkende scheepsmagt, bestaande uit twee fregatten van de grootste soort, zes sloepschepen en korvetten en evenveel kanonneerbooten.

Het erkende doel van zijne komst ter reede van Jeddo was, van de Japansche overheden onverwijlde betaling te vorderen van eene som van f 1.500.000, als geldelijke vergoeding voor de onlangs door Japanners op den Engelschman *Richardson* gepleegden moord.

Zoo aan dien eisch niet werd voldaan, zouden er dadelijk dwangmiddelen door den Britschen vlootvoogd worden in het werk gesteld.

Buitendien was er nog iets, waarvoor de Japanners voldoening zouden hebben te geven, nl. het verbranden van het gebouw, hetwelk te Jeddo voor het Britsche gezantschap werd opgetrokken.

LAATSTE BERIGTEN.

De Keizer van Oostenrijk heeft alle politiek veroordeelden van de jaren 1848, 1849, 1850, 1851 en 1852 ontheven van de gevolgen hunner veroordeeling.

Die van 1848 hebben, wie weet voor welk gering misdrijf, ook lang genoeg geleden.

EFFECTENBEURS TE AMSTERDAM.

13 Mei. Ned. Werk. 2½ pCt. 63⅝, 3 pct. 75¹²/₁₆, 4 pCt. 99¼. — Spanje onbep. stukken 2 pCt. 47⁵/₁₆. — Rusland 1798 en 1816 5 pCt. 101¼. — Oostenrijk Met 5 pct. 64⁵/₁₆, dito Rente Amst. 5 pCt. 82½; dito Nat. Met. 5 pCt. 68¼.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

Tarwe onveranderd, 129 pd. bonte Poolsche f 334. — Rogge onveranderd, 124 pd. Pruissische f223. — Koolzaad flaauw, op 9 vat op October 75, November 75½ p. vl. — Raapolie op 6/w. f 49, vliegend f 47¾.

ASSEN, 14 Mei.

— De voorstelling, gisteren avond door het gezelschap *Hartlooper* gegeven, was druk bezocht en maakte het publiek zeer vrolijk.

Kleine stukjes zijn het, die men daar opvoert en dat is goed gezien. Meer ernstige komen minder met het tooneel der handeling overeen en de krachten van het personeel leenen zich ook het best voor het blijspel. De pantomime en *Arlequin* met schaterend gelach beloonde. Daar hij, die de voorstelling bijwoonde en zijne eischen niet te hoog stelt, zeker eene goede recommandatie zal geven, hopen wij, dat zoo veel moeite als het gezelschap aan den dag legt, een nog drukker bezoek zal uitlokken.

— Op de den 7 Mei jl. te Oosterhesselen gehouden jaarmarkt waren aangevoerd 30 koeijen, 15 vaarsen, 35 schapen, 700 oude en 40 jonge varkens. Koeijen bragten op van f 46 tot f 70, vaarsen van f 16 tot f 85, schapen van f 4 tot f 7, oude varkens van f 13 tot f 30, jonge van f 3 tot 7.

— Bij de uitvoering der werken tot vereeniging van het Hoendiep met het Noord-Willemskanaal buiten de Apoort te Groningen, is in den door te graven dam een oude waterbeschoeijing gevonden, loopende van het westen naar het Oosten.

Men verneemt, dat dit een overblijfsel is van de beschoeijing van het vaarwater, dat eenmaal de vaart naar Friesland in verbinding bragt met het midden dezer stad nabij het huis *de Klok* (vroeger het Klokkenhuis), aan de Vischmarkt, thans bewoond door den heer *Wreesman*.

Ook zijn aldaar eenige oude muntspeciën en een zonnewijzer gevonden, een en ander daterende van de 16de eeuw. Op den zonnewijzer, van lei vervaardigd, vindt men het jaartal 1584.

— Op den 11 jl. is te Groningen reeds een mandje met nieuwe aardappelen, welke van Amsterdam waren aangevoerd, te koop aangeboden. Ze waren vrij goed van stuk.

— De »Winschoter Courant" meldt:

»Naar men verneemt, is er voor eenige dagen eene vergadering gehouden door de Commissie voor de Rijksspoorwegen.

Bepaalde bijzonderheden, omtrent de onderwerpen in die vergadering behandeld, zijn niet bekend geworden, dan alleen, dat het plan bestaat, dat de spoorweg aan de zuidzijde van Winschoten zal aangelegd worden en een gedeelte van het sterrebosch zal doorsnijden, voorbij de behuizing van den heer *Balk*, en zoo verder naar de Hannoversche grenzen, welligt in de rigting van Bellingwolde.

Het behoeft niet gezegd te worden van hoe groot gewigt het voor Winschoten is, dat deze zaak met spoed worde behandeld, in het belang van handel en nijverheid. — Dat intusschen deze takken van bestaan in een zeer bloeijenden staat verkeeren, ook nog zonder spoorwegen, daarvan behoeft men te Winschoten waarlijk de bewijzen niet te zoeken. Wanneer men toch aan alle hoeken dezer plaats huizen, kleinere en grootere, als uit den grond ziet verrijzen, en het getal winkels en magazijnen steeds met goed succes ziet toenemen, — dan lijdt het geen twijfel, dat eene belangrijke welvaart ter dezer plaatse heerscht. Getuige dan ook de exorbitante prijzen, die tusschenbeiden voor winkelhuizen worden besteed, zooals o. a. het geval is geweest met het huis op den hoek van de Visscherstijk en de Torenstraat, door de erven *Dijkstra* aan den koopman *A. J. Mulder* verkocht, welk huis in den verleden winter in publieke veiling de belangrijke som van f 10.125 heeft opgebragt; terwijl het als eene versiering dier geheele wijk kan worden aangemerkt, wanneer op de bouwvallen van het omvergeworpen huis een nieuw en kapitaal gebouw zal zijn verrezen."

— De »Veendammer Ct." meldt:

»De vertraging, die de werkzaamheden van de hergraving der kanalen alhier ondervinden door het werk niet te gunnen aan den laagsten inschrijver, schijnt reeds vele polderarbeiders, die nu reeds langen tijd hier te vergeefs naar werk hebben gewacht, moedeloos te maken, zoodat een groot aantal besluiten hun bundel te pakken en weder van hier te vertrekken. Geen wonder ook, want het aantal lediggangers is hier overgroot. Gelukkig echter, dat de graafwerken te Wildervank reeds zijn begonnen en met het leegmalen van het diep zoover is gevorderd, dat een aantal hunner met het graven der monden van de wijken een begin konden maken. Binnen eenige dagen kan men in het diep zelve teregt komen.

— De vaststelling der grensscheiding tusschen de kerkelijke gemeenten Hardenberg en Gramsbergen, reeds eenige jaren onder handen, is nog niet ten einde gebragt. De tegenwoordige stand van zaken begint echter voor sommige bewoners der burgerlijke gemeente Gramsbergen moeijelijkheden op te leveren. Eenige hunner zijn namelijk door beide gemeenten in de kerkelijke belasting aangeslagen. Niet wetende waar zij verpligt waren te betalen, daar zulks toch zeker niet bij beide verschuldigd was, betaalden zij aan geen van beide; doch nu komen aanmaningen en misschien spoedig vervolgingen.

Het is te hopen, dat de bevoegde autoriteit, door het vaststellen dier grensscheiding, spoedig hierin voorzie, opdat er nog niet meer moeijelijkheden door ontstaan.

— De vroeger aangekondigde vier wets-ontwerpen tot wijziging van het belastingstelsel zijn bij de Tweede Kamer ingekomen, namelijk dat tot wijziging van het personeel, tot afschaffing van brandstoffen, tot afschaffing van de belasting op de zeep, en tot verhooging van belasting op het gedistileerd.

De ontwerpen van de registratie- en zegelwetten zijn nog bij den Raad van State in overweging. Voorts zijn toegezegd de volgende ontwerpen: tot wijziging van sommige bepalingen der gemeentewet, tot afschaffing van den accijns op de azijnen en tot verhooging daarvan op de bieren. Al deze ontwerpen kunnen beoordeeld worden op zich zelve, zonder de op zich zelf staande herziening der patentwet of de belasting op de koffij en thee of andere equivalenten in aanmerking te nemen. In het stelsel der Regering ligt de bedoeling, dat ook de gemeenten bovengenoemde afschaffingen moeten bewerkstelligen tegen overname van het Rijk van een deel der personele belasting.

De heer *Groen van Prinsterer* zal het Ministerie interpelleren over de Nota door onze Regering, ter zake van de Poolsche kwestie, aan Keizer *Alexander II*, gezonden.

✝ **Zuigeloo**, 13 Mei. Door het aanhoudende koude en schrale weder zijn de korenakkers hier ook in het geheel niet gunstig. Over het algemeen zijn ze dun en schraal, zoodat men geene hoop heeft op een ruimen oogst. Men vreest nog, dat de teedere aar, die uit den halm geschoten is, door de nachtvorsten zal geleden hebben, hetgeen den landman nog al meerdere zorg geeft.

Het is echter te wenschen, dat deze vrees ongegrond moge zijn.

✝ **Ruinen**, 12 Mei. Zondag namiddag te 5 uur werd hier begraven het stoffelijk overschot van een Israëliet, *S. Mantelboom*. Hoewel hier als vreemdeling aangekomen, wonde hij tal van jaren onder ons en won door een eerlijk, zedelijk leven, aller achting. Zoo naderde het oogenblik, 't welk hem naar elders opriep, en de eer aan zijn lijk bewezen, toonde op treffende wijze, dat een deugdzaam leven overal een burgerregt geeft, nog meer waard dan het, schoonste papier of eene erfenis der vaderen schenkt. Eene talrijke schare toch wilde ook op het kerkhof in het openbaar getuigenis afleggen, dat hij, die tot zijne vaderen was verzameld, een goeden naam had achtergelaten en luisterde met aandacht naar de plegtige lijkrede, door den Israëlitischen godsdienst-onderwijzer te Dwingelo op den afgestorvene gehouden en die tevens dank bevatte aan den heer Burgemeester, den Raad en het publiek, voor de eer, aan het overschot van een braaf man gebragt.

De inzender van dit eenvoudig woord dankt overigens den heer *W. Schrijver* te Dwingelo en allen die aldaar het leven hebben veraangenaamd eens vreemdelings, die, zonder bloedverwanten, vrienden vond ook aan zijn sterfbed en bij zijn graf.

Die zóó stierf en die zóó een doode vereerden, bewezen, zonder ophef, maar toch indrukwekkend, dat de ware godsdienst overal een vaderland vindt en dat alle deugdzamen, welke godsdienst ook belijdende, elkanderen hier boven hopen weder te zien.

✝ **Makkinga** 12 Mei. Heden middag passeerden alhier vier wagens met zoogenaamde Geldersche eekschillers, onder de laatstgenoemden bevond zich eene moeder, die haar zuigeling, oud drie maanden, in haren schoot had gewikkeld; even voor de aankomst alhier wilde genoemde moeder het kind aan de borst leggen, maar, wie beschrijft de treurige gewaarwording dezer vrouw? haar kind lag dood in haar schoot.

✝ **de Wijk**, 13 Mei. Gisteren werd de voorjaarsmarkt alhier als naar gewoonte druk bezocht; dewijl er veel vee was aangevoerd, was de handel in de mindere soorten traag, alleen de beste koeijen aanstaande te kalven of versch afgekalfd met een goed uijer werden goed betaald, doch van de anderen en voornamelijk van de gusten is veel onverkocht gebleven. Er waren aangevoerd 724 koeijen welke opbragten van f 40 tot f 160; 200 pinken van f 25 tot f 40; 21 kalveren van f 8 tot f 17; 6 stieren van f 20 tot f 40; 93 varkens van f 12 tot f 40; 5 schapen van f 8 tot f 17 en 9 geiten van f 5 tot f 7. Overigens werd de avond door de jongelieden in vrolijkheid doorgebragt, zonder dat voor zoo ver men weet de orde op eenigerlei wijze is verstoord.

✝ **Oosterwolde**, 12 Mei. De voorjaars-kermis hier heden gehouden, werd, zoo als men verwachtte, druk bezocht. Viervoetige hoorn-, wol- en gekrul-staarte borsteldragers waren er weer in legio. De besten der verschillende viervoeters bragten in evenredigheid meer geld op, dan die van mindere kwaliteit. 't Getal verkoopers overtrof ver dat der koopers, zoodat menigeen zijn beestje weer mede huiswaarts moest nemen, peinzende over de geringe som, hem voor zijn koetje geboden.

Het jonge volkje vermaakte zich door betamelijke uitspanningen, zoodat alle logementen ei-vol waren, terwijl Apollo's zonen zorgden, dat de wetenschappelijke voetbeweging (zegge dansen) niet vergeten werd.

✝ **Elsloo**, 12 Mei. Wij meenen de reeds vele berigten over zanggezelschappen met nog een te moeten vermeerderen, omdat wij sedert jaren gewoon zijn zulks te doen. Jl. Zaturdag avond vergaderden 46 leden van het zang- en reciteergezelschap ten huize van het eerelid *L. Onstee*, die hen daartoe had uitgenoodigd. Nadat de vergadering door den bestuurder met een daarvoor vervaardigd vers was geopend, ontving deze weder een zeer fraai en nuttig cadeau, als een voortdurend bewijs van erkentelijken dank, onder toespraak van den secretaris *A. Hoogenberg*, bijgestaan door den penningmeester *E. Jonkers*. Later betuigde het eerelid *J. Flokstra* zijnen dank aan den directeur door woord en daad, en bedankte tevens het gezelschap voor de eer hem bewezen door de uitnoodiging tot de feestviering. Tweemalen reciteerde de tweede directeur *J. S. Wemer* een vers, en vele sprekers volgden elkander op, die inderdaad het genot verhoogden. Eten en drinken, spreken en lagchen, zingen en reciteren wisselden elkander onafgebroken af, en de voorbeeldige eensgezindheid der leden, de zorg der feestcommissie en de ware hoogachting voor den bestuurder, gaven reine vreugde en gepaste vrolijkheid met volle teugen te genieten, zoodat ieder in eene vrolijke en wel voldane stemming huiswaarts keerde en zonder twijfel met genoegen aan dit feest zal blijven gedenken.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

— De »Zwolsche Courant", meldt 11 Mei:

In de godsdienstoefening van jl. Zondagmorgen werd de uit Veendam tot ons overgekomen leeraar Ds. *H. Brouwer* door den jongsten predikant bij de Nederd. Herv. gemeente alhier, Ds. *J. G. van Rijn*, bevestigd naar aanleiding van 2 Cor. 5 vers 20a. Des avonds deed de bevestigde zijne intrede, sprekende volgens 1 Joh. 1 vers 3, 4. Eene groote menigte was opgekomen, om beide plegtigheden bij te wonen.

— Te Sneeck is beroepen Ds. *J. M. Kolff* te Dalfsen.

— Ds. *Bogaar* werd Zondag jl. bevestigd als eerste herder en leeraar te Nieuw Stads-Kanaal door Ds. *Okken* te Valwerd. De laatste sprak naar aanleiding van Joh. 21 vers 16, de eerste uit Jeremia, hoofdstuk 1 vers 6—9.

INGEZONDEN STUKKEN.

Assen, 12 Mei 1863.

Zondag waren er geene tekst- en gezang-bordjes in de kerk.

De oorzaak daarvan verzwijgende, neem ik toch daaruit aanleiding om het volgende te zeggen:

1.) de bordjes zijn te klein, omdat er meer wordt gezongen.
2.) dikwijls wordt er onduidelijk aangeschreven, omdat er te weinig ruimte op de bordjes is.
3.) men vermijde daarom, als de bordjes zoo blijven, alle gekrul aan de letters.

Een dikke **P** en **G** is genoeg voor Psalm en Gezang en dan vooral dikke cijfers.

De dominé's hebben de gewoonte — waarom weet ik niet, — om den tekst, de Psalmen en Gezangen zeer zacht te lezen en dit geeft, als het aanschrijven niet duidelijk is, algemeene navraag dat is: hinderlijk gewimpel en daaruit, ieder hoort niet goed, vergissingen, die dan disharmonie veroorzaken, enz. enz.

T.

Advertentien.

Getrouwd:

W. G. STUIVINGA, *Pred.* te Gieterveen,
met
J. C. DAMMAN, van Zwolle.

Gieten den 8 Mei 1863.

Gehuwd:

B. VELDKAMP
en
J. HALFMOUW.

Meppel, 10 Mei 1863.
Eenige kennisgeving.

Getrouwd:

J. HOENDERKEN, van Borger,
en
J. HOMAN.

Noordlaren, 12 Mei 1863.
Eenige kennisgeving.

Bevallen van eene Dochter N. C. E. VAN DER BLOM-CARSTEN.
Assen, 12 Mei 1863.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, ons eenigst dochtertje WEMELINA, in den ouderdom van drie jaar en twee maanden.
Coevorden den 10 Mei 1863.

W. J. KAEMPFF.
L. SCHOLTEN.

Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid van ruim een jaar, onze geliefde vader JAN SIKKENS DATEMA, in den gezegenden ouderdom van 74 jaren en ruim 6 maanden. Diep treft ons deze slag, en zij, die den overledene gekend hebben, zullen zeker met ons dit verlies betreuren.
Roderwolde den 11 Mei 1863.

Namens mijn broeder en mijne zuster,
S. J. DATEMA.

Salon des Variétés,

onder directie van L. **HARTLOOPER**, staande met zijne welingerigte Schouwburgtent vóór den ingang van het Stadsbosch te Assen.
op DONDEDAG den 14 Mei 1863.

ONZE FRITS.

OF DE STRIJD DER OUDERLIEFDE,
Tooneelspel door A. VON KOTZEBUE,
HIERNA:

DE JALOERSCHE ECHTGENOOT.

Vaudeville in één bedrijf.
TOT SLOT:

DE HEER LUSTIG,

of de Deurwaarder-Liedjesdichter.
Vaudeville in twee bedrijven.

Eerste rang f 0,99; tweede rang f 0,50; derde rang f 0,25; de ***zes kaartjes*** 1ste rang f 4,50.
Aanvang 8 *uur*, *einde* 11 *uur*.

Morgen, Vrijdag:
GENERAAL MOREAU, *of de drie Tuiniers.*
Daarna: ***DE EERSTE LIEFDE.***
Tot slot: ***MARGOT, of de gevolgen eener goede opvoeding.***

---

4 en 4½ pCts.

HYPOTHEEK-OBLIGATIEN.

Rentebetaling.

Het BESTUUR der ***NEDERLANDSCHE HYPOTHEEKBANK*** berigt, dat de **COUPONS** van hare SCHULDBRIEVEN, vervallende 1 Junij 1863, betaald zullen worden op MAANDAG 1 Junij aanstaande en volgende werkdagen:

te Amsterdam, ten kantore van de ONTVANG en BETAALKAS.
» Alkmaar, » » » » Heeren DE LANGE en DE MORAAZ.
» Arnhem, » » » » » E. C. ENGELBERTS en Co.
» Assen, » » » » Heer E. A. SMIDT.
» Dordrecht, » » » » Heeren STOOP en RENS.
» 's Gravenhage, » » » » SCHEURLEUR en Zonen.
» Groningen, » » » » MESDAG en Zonen.
» Haarlem, » » » » WESTERKAPPEL en HOOFD.
» 's Hertogenbosch, » » » Heer F. VAN LANSCHOT.
» Leeuwarden, » » » » A. GRATAMA.
» Leyden, » » » Heeren LEZWIJN en EIGEMAN.
» Middelburg, » » » Heer M. A. 't GILDE.
» Rotterdam, » » » Heeren JAN HAVELAAR en Zoon.
» Utrecht, » » » » A. OORTMAN en Zoon.
» Zwolle, » » » » A. VAN DEVENTER en Zonen.

BLOEMSTOKKEN

en HOUTEN SCHOPPEN

in alle soorten bij

H. IZAACS te Assen.

AANBESTEDING
VAN
Vleesch en Vet.

De Kapitein, Kommandant van het alhier garnizoen houdend Detachement des 8sten Regiments Infanterie, zal op DONDERDAG den 21 Mei 1863, des middags ten 12 ure, ***aanbesteden:***

De leverancie van VLEESCH en VET, ten behoeve van voormeld Detachement, en wel op het GARNIZOENSBUREAU alhier, waar de VOORWAARDEN ter inzage liggen.
Assen, 13 Mei 1863.

De Kapitein voornd.,
POTTGIETER VAN LAAR.

STAALWIJN.

Reeds een geheel jaar leed ik wegens bloedarmoede aan verval van krachten en volslagen uitputting, gebrek aan eetlust en brakingen. Slechts zes fleschen *Staalwijn* waren voldoende, om mij mijne krachten te hergeven en volkomen te genezen, hoewel ik uit voorzorg met het gebruik nog voortga.
Wissen, 16 September 1862.

Clara Budde,
Kamenier der Gravin *Loë*.

NOLLINGEN, bij Rheinfelden, in Baden.
Ik heb den STAALWIJN met het schoonste succes bij eene uit het ruggemerg voorkomende zenuwzwakte aangewend, en geef aan dat praeparaat de voorkeur boven alle andere Staalmiddelen.

JOS. SCHMID, Dr. Med.

ABBAIJE DE SOLESMES, le Mars 1863.
Monsieur *G. van Lipp*, à Cleve!
Veuillez, je vous prie, agréér mes sincères remerciments pour les bouteilles de *vin de fer*, que vous avez bien voulu m'envoyer. *Votre excellent remède* m'a beaucoup aidé à sortir de l'état d'épuisement, auquel j'étais réduit.
Ma santé étant presque rétablie, j'ai cru que la reconnaissance me faisait un devoir, de vous adresser ce témoignage, et je vous autorise à en faire tel usage que vous jugerez à propos.
Agréez, Monsieur, l'expression de mes sentiments très dévoués.

Fr. Adolphe François Forgeois,
Prêtre Benedictin, à l'Abbaije de Solesmes.

DE STAALWIJN

van den
Apotheker G. VAN LIPP te Kleef,

wordt met het beste gevolg gebruikt in alle ziekten, die eene verbetering van het Bloed en eene versterking van de Zenuwen vereischen, bij zenuwzwakte met alle daarbij voorkomende ziekteverschijnselen, bij ziekelijke aandoeningen van het hoofd- en ruggemerg, ter bestrijding van zoo vele uit zwakte voorkomende onderbuikskwalen, en is bijna onmisbaar in vele ziekten der kinderen.
De Flacon, met gebruiksaanwijzing kost *f* 1.25.
Heeren Apothekers genieten een behoorlijk rabat
Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt, wordt gratis afgegeven.

VERKOOPHUIS te *Amsterdam*.
Assen, H. P. A. van Gorcum. — Coevorden, C. J. van der Scheer. — Dedemsvaart H. L. van der Vecht. — Gorredijk, S. G. Zwart. — Hoogeveen, Jan van der Wolde Jr. — Oldemarkt, van der Wenden. — Steenwijk, K. Timmerman. — Meppel, Wedw. J. L. Lagro.
En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND

MEPPEL van 8—14 Mei. Gehuwd: W. Lier met W. Zwolle; B. Veldkamp met J. Halfmouw; G. J. Brouwer met G. Geel; J. H. ter Loo met W. de Liefde; A. J. van de Kerk met H. A. Hofman. — Ondertrouwd: geene. — Bevallen: L. H. de Visser, geb. Abbing, van zoon: R. Wildeboer, geb. Winkel, van z.; R. van Regteren, geb. Hendriks, van zoon. — Overleden: Saartje Polak, 57 j., echtgen. van J. L. Cohen; Jan Veen, 1 j. en 5 mnd.; Femmigje Benthem, 8 j. en 9 mnd.; Jantien Wink, 17 d.; Otte Inberg, 1 j. en 2 m.

MARKTBERIGTEN.

STEENWIJK, 11 Mei. Rogge f 7-25 a f 7-50. Boekweit f 7-00 a f 7-25. Boter 1/8 vat f 36-00 a f 00-00.

MEPPEL, 13 Mei. Rogge f 6.50 a f 7.25, buitl. f 5.50 a f 6. Boekweit f 6 a f 7.00, buitl. f 5.75 a f 6.75. Aardappelen f 1.50 a f 2.20. 23 000 Ned. pd. Boter, per 1/8 vat; gras f 18 a f 19; puike hooi f 17.50; inferieure f 15 a f 16; per 1½ Ned. pd. f 1.10 a f 1.35.

Vette varkens per Ned. pd. 38 a 40 ct.; magere dito f 15.00 a f 35.00; biggen f 4.00 a f 10.00; Friesche Schapen f 7 a f 15; dito lammeren f 1.50 a f 3. Huiden per Ned. pd.: Koe-30 ct., Pinken- 36 ct., per stuk: kalfsvellen f 1.80 a f 2.00. Paardenhuiden f 7.00. Hónig f 20 a f 00. Was f 96 a f 98, beide per 50 Nederl. ponden.

OLDEMARKT, 9 Mei. Rogge f 0-00 a f 0-00. Boekweit f 0-00 a f 0-00. Boter 1/8 vat f 37-50 a f 00-00.

HEERENVEEN, 2 Mei. Rogge f 0-00 a f 0-00. Boekweit f 6-00 a f 6-80. Boter 1/8 vat f 44.40 a f 00.00.

NOORDWOLDE, 7 Mei. Rogge f 6-20 a f 7-40. Boekweit f 6-00 a f 6-80. Boter 1 Ned. f »-90 a f 1.00.

COEVORDEN, 11 Mei. Rogge f 6-75 a f 7-00. Boekweit f 5-25 a f 6-85. Boter per Ned. pd. 75 cents.

GRONINGEN, 12 Mei.

Tarwe.				**Haver.**			
Oml.	1861	68 pd.	f 0.00.	Dikke	1863	40 pd.	- 3.05.
—	1862	66 pd.	- 7.40.	—		50 pd.	- 4.25.
—	—	70 pd.	- 8.20.	W. V.	1863	36 pd.	- 3.00.
Old.	—	66 pd.	- 7.30.	—		40 pd.	- 3.00.
—	—	70 pd.	- 8.00.	Zw.	1863	36 pd.	- 2.60.
Rogge.				—		38 pd.	- 2.80.
Inl.	1863	63 pd.	f 5.70.	O. V.	1861	40 pd.	- 3.00.
—	—	66 pd.	- 6.50.				
Buit.	—	68 pd.	- 6.90.	**Boonen.**			
Boekweit.				N. Paardeb.		f 5.00 a	- 6.00.
N. gr. Zand		63 pd.	- 5.20.	Groene Erwt.		- 0.00 a	- 0.00.
—		64 pd.	- 5.60.	Graauwe dito		- 0.00 a	- 0.00.
N. Zwarte		63 pd.	- 5.15.				
—		66 pd.	- 5.25.	**Zaden, enz.**			
N. Veen		64 pd.	- 5.60.	Koolzaad		- 00.00 a	- 00.00.
Gerst.				Zomerzaad		- 00.00 a	- 00.00.
N. W.	1863	50 pd.	- 3.90.	G. Mosterdz.		- 0.00 a	- 00.00.
—		54 pd.	- 4.50.	Grove Gort		- 7-25 a	- 8.50.
Zomer	1863	54 pd.	- 4.25.	Parel-Gort		- 10.00 a	- 15.00.
—		56 pd.	- 4.65.	Raapolie per vat		- 46.25 a	- 00.00.
N. K.	1863	58 pd.	- 4.80.	Boter, 1e soort		- 14.50 a	- 00.00.
—		60 pd.	- 5.10.	— 2e soort		- 13.50 a	- 00.00.

Tarwe vooral in de puikste soorten met goede vraag iets hooger verkocht; buitenl. Rogge in een doen; inlandsche aan consumtie ruim prijshoudend. Boekweit prijshoudend. Gerst aan polderijen iets hooger verkocht. Dikke en Witte Voerhaver iets hooger, vlug afgaande; ligte zwarte hooger verkocht, zware meest in een doen. Boonen als voren. Gort prijshoudend.

AMSTERDAM, 11 Mei.

TARWE prijshoudend; 129 pd. oude Pools. f 335 bij partij; 127 pd. oude bonte dito f 330; 131 pond nieuwe dito f 360; 129 pond bonte dito f 334.

ROGGE veelal tot ruim vorige prijzen; 127 pd. Amerik. f 232; 122, 126 pd. oude Pruiss. f 225, 234; 123, 125, 126 pond nieuwe dito f 217, 223, 226; 122 pond Taganrog f 220; 119 pd. dito f 203; 122 pond Galatz f 218; 121 pond dito f 215; 12[illegible] pd Petersb. f 221. Op levering per 2100 kilo: Mei f 194, 195; Junij en Julij f 197, 196: Oct. f 199.

BOEKWEIT in de zware soorten heden op nieuw tot f 5 hooger afgedaan, ligtere wigten en afwijkende kwaliteiten alzoo minder begeerd, doch mede ruim prijshoudend. Verkocht: 121 pond Amersf. f 210; 120 pd. Nijkerker f 207; voorts: 126 pd. partij Amersf. f 213; 127 pond dito Holsteins. f 216.

KOOLZAAD ½ p. vl. hooger; op 9 v. olie in Sept. en Oct. 75½ p. vl.; Nov. 76 p. vl.

LIJNZAAD in een doen; 110, 111 pd. Calcutta f 415.

RAAPOLIE dadelijk flaauw, op levering onveranderd; op 6/w f 49; vlieg. f 47¾; najaar f 48.

LIJNOLIE dadelijk en op levering lager; op 6/w. f 46; vliegend f 44½; najaar f 43, ¼.

HENNEPOLIE op 6/w. f 47¼; vlieg. f 46.

PETROLEUM f 31 per 100 kilo in Kons.

RAAPKOEKEN f 70 a f 75.

LIJNKOEKEN f 9½ a f 12½.

SCHIEDAM, 11 Mei. Moutwijn f 11¾. Jenever f 17½. Amst. proef f 18½.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM. — 1863.

	pCt.	11 Mei.	12 Mei.
Nederl.			
Werk. Sch.	2½	63 7/8	63 15/16
dito	3	76	76 1/16
dito	4	99 1/8	99 3/8
Amort. Syn.	3½		92 7/8
Handelm.	4½	146 3/4	146 3/4
O. I. Leening	4	98 5/8	
Aand. H. Spw.			
dito Rijnsp.	4½		
Ned. Bank		186 1/2	186
Rusland.			
Obl. Hope	5	101 3/8	101 3/8
Ct. 1831/33	5	85	
dito 1840	4	77 1/2	78
Or. 2e 3e 4e L.	4	77 1/2	77 7/8
Cert. 5e L.	4		
dito 5e Serie	5		
d. 1855 6e S.	5	90 3/8	90 3/8
dito van Ass.	6	53 3/8	53 3/8

	pCt.	11 Mei.	12 Mei.
Polen.			
Aand. fl. 500		160	161[illegible]
Obligatien	4		
Spanje.			
Obligatien	2	47 1/4	47 1/[illegible]
Obligatien	3	53 1/8	52 7/[illegible]
Binnenl.	3	50 1/2	50 1[illegible]
Amortisable		34 3/8	
Bew. Coup.		10 1/16	12 1/[illegible]
Oostenr.			
Obl. Goll	5		
dito	4	51 3/4	
Obl. Metall.	5	64 11/16	64[illegible]
Ob. Rente A.	5	82 5/8	82[illegible]
Obl. Nation.	5	68 3/8	68[illegible]
Obl. Metall.	2½	33	32[illegible]
Belgie.			
Certificaten	4½		
Rothschild	2½	57 1/8	
Portugal.			
Obligatien	3	47 3/8	47[illegible]

11 Mei.
Nationale fondsen waren heden op nieuw willig gest[illegible] van buitenlandsche waren Spaansche binnenlandsche [illegible]wer, Oostenrijksche en Russische onveranderd.

12 Mei.
Nationale fondsen waren heden onveranderd. voor[illegible]tenlandsche waren Oostenrijksche minder geanim[illegible] Russische onveranderd.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.